

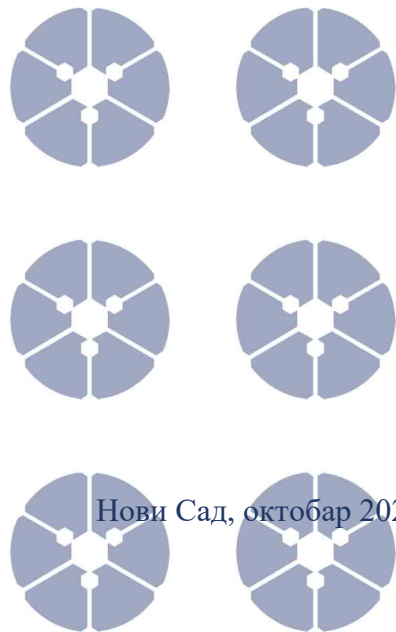
ПРИВРЕДНА КОМОРА ВОЈВОДИНЕ

**Пословање привредних
друштава, предузетника
и јавних предузећа
у Војводини**

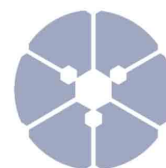
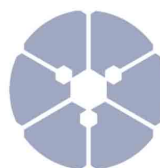
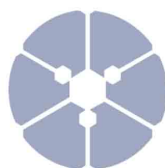
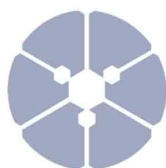
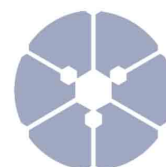
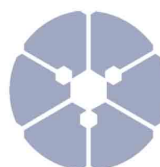
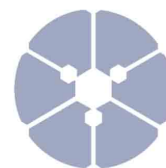
Број: 06/4-31/37-2020 (З.Р)

Нови Сад, октобар 2020. године

Садржај

Макроекономски индикатори привређивања у 2019. години	3
Кратак осврт на финансијско пословање привредних друштава, предузетника и јавних предузећа	4
Структура привреде у Републици Србији са освртом на Војводину.....	6
Привредна друштва.....	6
Број привредних друштава и број запослених.....	6
Резултати пословања привредних друштава по регионима Србије	10
Резултати пословања привредних друштава по областима региона Војводине	12
Пословна имовина и извори финансирања привредних друштава у Војводини	14
Предузетници.....	17
Број предузетника и број запослених	17
Резултати пословања предузетника по регионима Републике Србије	20
Резултати пословања предузетника по областима региона Војводине.....	21
Пословна имовина и извори финансирања предузетника у Војводини	23
Јавна предузећа.....	25

Макроекономски индикатори привређивања у 2019. години

Привређивање пословних субјеката домаће привреде у 2019. години је забележило растући тренд економске активности. Остварен раст у 2019. години резултат је повољног пословног и инвестиционог амбијента у држави. Бруто домаћи производ у Републици Србији повећан је за 4,2 %, у односу на претходну годину, док је индустријска производња расла споријим темпом (0,3 %).

Привредни раст који је остварен у 2019. години у основи представља наставак убрзаног растућег тренда из претходне године (стопа раста БДП-а 2018. године износила је 4,4 %), када су у већини сектора привреде базе економске активности значајно померене навише.

Међународне околности за раст привреде Србије у 2019. години биле су неповољније него претходних неколико година, што се испољава кроз успоровање раста европских привреда. То се одразило на стагнацију у сектору индустрије и пољопривреде Србије, јер су они кључни сектори извоза и директно условљени екстерном тражњом. Слабији резултати у прерађивачкој индустрији делимично су и резултат спољних ограничења, као што су увођење такси од 100 % на испоруку робе на територију Косова и Метохије и ограничење на извоз челика у ЕУ.

Раст економске активности у Републици Србији, мерен растом бруто додате вредности са аспекта производне стране, одржан је убрзаним растом грађевинске активности и услуга. Грађевинска активност у 2019. години, посматрана међугодишње, преко вредности изведених и уговорених радова на територији Републике Србије, реално је повећана за 33,9 %, док је у региону Војводине забележено повећање вредности за 46,3 %. У сектору туризма, посматрано међугодишње, услуге смештаја и исхране на републичком нивоу повећане су за 7,6 %, број ноћења туриста за 7,9 %, а у региону Војводине за 4,3 % и 5,3 % респективно. Укупан промет робе у трговини на мало забележио је реалан раст од 9,7 %, а на нивоу региона Војводине реалан раст од 7,4 %. У сектору саобраћаја и складиштења као и у области телекомуникација обим обављених услуга је повећан по стопи од 6,4 % и 5,7 %, респективно¹. Извоз услуга у овим секторима континуирано расте и вођен је све значајнијом улогом ИКТ сектора и осталих пословних услуга.

Вредност извоза Србије је повећана за 7,7 %, а увоза за 8,9 % у односу на претходну годину. Општа карактеристика спољнотрговинске размене региона Војводине у 2019. години је бржи раст извоза (8,6 %) од увоза (6,2 %), а то је утицало на смањење дефицита робне размене у односу на претходну годину за 10,3 %.

Стање на тржишту рада у Републици Србији је побољшано. Број активно незапослених лица смањен је за 8,3 %, а запосленост повећана за 2,0 %. У региону Војводине број активно незапослених лица смањен је за 11,3 %, а регистрована запосленост повећана је за 0,9 %.

На основу постојећих трендова у 2019. години, може се закључити да је привредни раст у овој години најзначајније подстакнут растом домаће тражње и повећаном реализацијом приватних и јавних инвестиција.

Повећану потрошњу подстакли су повољнији услови кредитирања привреде и становништва као и раст зарада у јавном и приватном сектору. Процењено је да су зараде без пореза и доприноса у 2019. години у односу на претходну годину номинално веће за 10,6 %, а реално за 8,5 %.

Инфлација је већ пет година уназад ниска и стабилна и у 2019. години се кретала на нивоу просечне месечне стопе од 1,9 %. Валутни курс је стабилан, што је пре свега резултат повољне макроекономске ситуације и смањене премије ризика.

¹ Извор: Републички завод за статистику Републике Србије

На макроекономском плану услови привређивања су стабилни, одржан је суфицит на нивоу буџета Републике Србије од 12,8 млрд динара, док је на нивоу буџета опште државе забележен благ фискални дефицит у износу од 11,1 млрд динара, што је двоструко мање од планираног. Јавни дуг Републике Србије на крају 2019. године износио 52,0 % БДП-а (23,9 млрд евра). Позитивна фискална кретања су настављена и у 2019. години што омогућава наставак силазне путање дуга, а створен је и фискални простор за даљу подршке привредном расту.

Кратак осврт на финансијско пословање привредних друштава, предузетника и јавних предузећа

Резултати пословања које су остварила привредна друштва у 2019. години, како на нивоу Републике Србије тако и на нивоу Војводине, потврда су побољшаним економским приликама у земљи у протеклом периоду.

У 2019. години у Војводини је активно пословало 25.827 привредних друштава, што је за 2,4 % мање у односу на претходну годину. Запосленост у њима је повећана за 2,2 %. Број радно ангажованих у привредним друштвима износио је 292.728 запослених.

Општа карактеристика пословања привредних друштава у петогодишњем периоду до 2019. године је бржи раст прихода од расхода. Укупни приходи пословања привредних друштава у Србији су расли по просечној годишњој стопи од 6,3 %, док су расходи расли по просечној годишњој стопи од 5,6 %.

У овом периоду укупни приходи пословања привредних друштава Војводине расли су по просечној годишњој стопи од 5,5 % док су расходи расли по просечној годишњој стопи од 5,1 %. Посматрано по областима региона, највећа просечна годишња стопа раста укупних прихода забележена је у Сремској области (12,8 %) и Севернобачкој области (6,4 %), а најнижа у Севернобанатској области (2,6 %).

У 2019. години, 52,7 % укупних прихода привредних друштава у Војводини остварила су привредна друштва из Јужнобачке области и 15,9 % привредна друштва из Сремске области.

Економичност пословања привредних друштава Војводине у 2019. години, мерена односом укупних прихода и укупних расхода, бележи индекс 104,1. Посматрано по областима региона, у 2019. години највећа економичност пословања остварена је у Јужнобачкој области (индекс 105,1), а најнижа у Јужнобанатској области (индекс 102,0).

С аспекта оствареног нето позитивног финансијског резултата, најбољи резултат остварила су привредна друштва у Јужнобачкој области, а најмањи привредна друштва у Севернобанатској области.

У петогодишњем периоду до 2019. године, стална имовина привредних друштава Војводине расла је по просечној годишњој стопи од 6,5 %, а капитал по просечној стопи од 10,3 %. Раст сталне имовине је резултат раста инвестиција у некретнине, постројења и опрему, по просечној годишњој стопи раста од 8,1 %.

Када је реч о изворима финансирања, привредна друштва како у Републици Србији тако и на нивоу Војводине су, као и годинама уназад, за своје пословање већим делом користила екстерне изворе финансирања. У 2019. години извори финансирања имали су нешто повољнију структуру у односу на претходне године. На побољшања у структури извора финансирања указује годишњи већи прираст капитала у односу на раст укупних обавеза, али укупан дуг још увек превазилази ниво капитала привредних друштава.

Коефицијент задужености² привредних друштава у Војводини у 2015. години износио је 1,55, да би у 2019. години услед бржег раста сопствених извора средстава коефицијент задужености био смањен на 1,26. Коефицијент задужености привредних друштава на нивоу Србије у 2019. години износио је 1,59, што је знатно више од степена задужености привредних друштава која послују на територији региона Војводине.

Радио сопственог капитала³ у 2019. години благо је повећан на 44,2 % са 39,3 % колико је износио у претходној години. У односу на радио сопственог капитала укупне привреде Србије у 2019. години (38,7 %), радио сопственог капитала привредних друштава у Војводини је повољнији за 5,5 п.п.

Структура позајмљених извора финансирања привредних друштава на нивоу Војводине, посматрано према рочности тих извора, указује да су финансијске неравнотеже и даље присутне. У односу на стање у претходној години, структура је нешто повољнија јер је раст дугорочних обавеза брже растао у односу на скоро непромењено стање краткорочних обавеза. Сегмент краткорочног финансирања привредних друштава у Војводини највећим делом чине обавезе из пословања, а терет финансирања текућег пословања, неуредним измиривањем обавеза и даље се преноси на добављаче.

Привредна друштва на територији Војводине завршила су 2019. годину са губицима мањим за 12,8 % у поређењу са претходном годином.

На крају 2019. године губитак изнад висине капитала исказало је 5.926 привредних друштава у Војводини, што је мање за 387 привредних друштава у поређењу са претходном годином.

На основу изложене анализе уочава се благо побољшање финансијског положаја привредних друштава у Војводини, мада проблеми из претходних година које је условљавао неадекватан начин финансирања имовине привредних друштава на нивоу целе земље нису изостали ни током 2019. године.

У 2019. години, у складу са новим законским изменама број предузетника који своје пословање воде по систему двојног књиговодства вишеструко се повећао. Из тог разлога упоредна анализа са претходном годином није сврсисходна.

Према Регистру привредних субјеката Агенције за привредне регистре, током 2019. године у Републици Србији је активно пословало 267.432 предузетника, а од тога 108.557 предузетника који воде пословне књиге по систему двојног књиговодства, а чије пословање је обухваћено у овом материјалу.

Привређивање овог дела предузетника у 2019. години забележило је позитивне трендове, који се огледају како на повећању броја предузетника и броја запослених, тако и на повећању позитивног нето резултата.

Јавна предузећа у Србији у последње четири године послују профитабилно, с тим да је у 2018. години дошло до пада њихових позитивних резултата. У 2019. години у Србији је пословало 549 јавних предузећа са 115.474 запослених. Од тога, 180 јавних предузећа је пословало са седиштем у региону Војводине и у њима је запослено 17.109 лица. У односу на претходну годину пословало се са једним јавним предузећем мање, а и смањеним бројем запослених за 722.

Јавна предузећа на нивоу Србије остварила су негативан нето резултат у износу од 574 милиона динара.

² Коефицијент задужености = Укупне обавезе/ сопствени капитал

³ Сопствени извори финансирања у укупним изворима финансирања.

Јавна предузећа са седиштем на територији региона Војводине, од 2015. до 2019. године пословала су позитивно. У 2019. години оставарила су позитиван нето резултат у износу од 5,4 милијарде динара.

Структура привреде у Републици Србији са освртом на Војводину

Према званичним подацима Регистра привредних субјеката Агенције за привредне регистре у 2019. години у Републици Србији активно је пословало 119.481 привредних друштава, 267.432 предузетника и 549 јавних предузећа. Од тога, на територији Војводине активно је пословало 28.736 или 24,1 % привредних друштава, 64.822 или 24,2 % предузетника и 180 или 32,8 % јавних предузећа.

Табела 1. Преглед броја привредних друштава, предузетника и јавних предузећа у Републици Србији и региону Војводине, 2015-2019.

	Год.	Привредна друштва		Предузетници		Јавна предузећа	
		Република Србија	Војводина	Република Србија	Војводина	Република Србија	Војводина
01. Активних	2015	120.156	29.891	213.782	53.845	481	159
	2016	124.967	30.779	225.513	56.223	551	179
	2017	129.286	31.440	238.664	58.890	562	182
	2018	133.737	32.315	253.984	62.333	561	185
	2019	119.481	28.736	267.432	64.822	549	180
02. Новооснованих	2015	7.998	1.867	33.514	7.863	-	-
	2016	8.195	1.804	33.656	7.997	-	-
	2017	8.602	1.839	34.708	7.991	-	-
	2018	8.600	1.910	37.259	8.781	-	-
	2019	9.029	1.913	36.920	8.255	-	-
03. Брисаних / угашених	2015	2.393	588	32.715	8.506	-	-
	2016	2.458	659	22.172	5.542	-	-
	2017	2.939	799	21.717	5.360	-	-
	2018	3.991	1.088	22.118	5.366	-	-
	2019	27.165	6.351	23.593	5.819	-	-

У односу на претходну годину, број активних привредних друштава и јавних предузећа на нивоу Републике Србије и на нивоу Војводине је смањен, док је број активних предузетника повећан.

Током 2019. године број брисаних привредних друштава био је већи од броја новооснованих, док је код предузетника број новоснованих био већи од броја брисаних.

Привредна друштва

Број привредних друштава и број запослених

Од укупног броја привредних друштава која су током 2019. године обављала привредну активност у Републици Србији, њих 104.487 доставило је потпуне податке за статистичке потребе Агенцији за привредне регистре, те они представљају полазну основу анализе привредних дешавања у земљи у протеклом периоду.

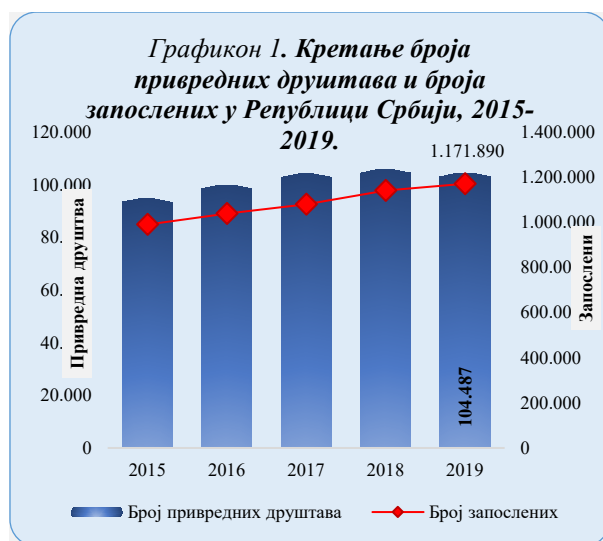
Табела 2. Преглед броја привредних друштава и броја запослених према регионима Србије, 2015-2019.

	Година	Република Србија	Београдски регион	Регион Војводине	Регион Шумадије и Западне Србије	Регион Јужне и Источне Србије	Регион Косово и Метохија
Број привредних друштава	2015	94.656	42.020	24.180	17.214	10.705	537
	2016	99.891	44.220	25.448	18.243	11.418	562
	2017	104.216	46.652	26.314	18.895	11.785	570
	2018	105.855	47.886	26.452	19.018	11.895	604
	2019	104.487	47.555	25.827	18.856	11.701	548
Број запослених	2015	990.900	431.824	240.682	185.488	124.289	8.617
	2016	1.039.101	457.139	252.225	192.589	128.749	8.399
	2017	1.081.107	470.456	268.636	200.542	133.438	8.035
	2018	1.141.233	497.912	286.336	212.358	137.345	7.282
	2019	1.171.890	511.111	292.728	218.459	142.710	6.882

Вишегодишњи период рецесије праћен је смањењем броја привредних друштава, пре свега привредних друштава у реструктурирању, стечају и ликвидацији, и смањењем броја запослености. У односу на стање у 2015. години, број привредних друштава у 2019. години повећан је за 10,3 % (9.831), а број запослених у њима за 18,3 % (180.990).

Више од половине новоотворених привредних друштва, а самим тим и броја запослених, односи се на Београдски регион.

Број привредних друштава у 2019. години у Војводини у односу на стање у 2015. години повећан је за 6,8 % (1.647), а број запослених у њима за 21,6 % (52.046).

У односу на стање у 2018. години, у Републици Србији пословало је 1,3 % (1.368) мање привредних друштава, а број запослених је повећан за 2,7 % (30.657). Половина од броја смањених активних привредних субјеката пословало је на територији региона Војводине.

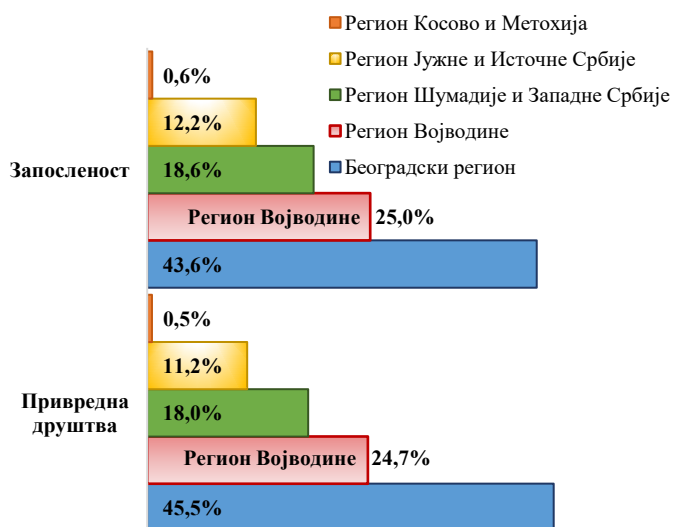
У 2019. години број активних привредних друштава у Војводини мањи је за 2,4 % (625), а број запослених повећан за 2,2 % (6.392) у односу на стање у претходној години.

У војвођанском региону у 2019. години активно је пословало 24,7 % (25.827) привредних друшава у којима је било запослено 25,0 % (292.728) од укупног броја запослених.

Највећи број активних привредних субјеката (45,5 %) привређује у Београдском региону у којима ради 43,6 % запослених.

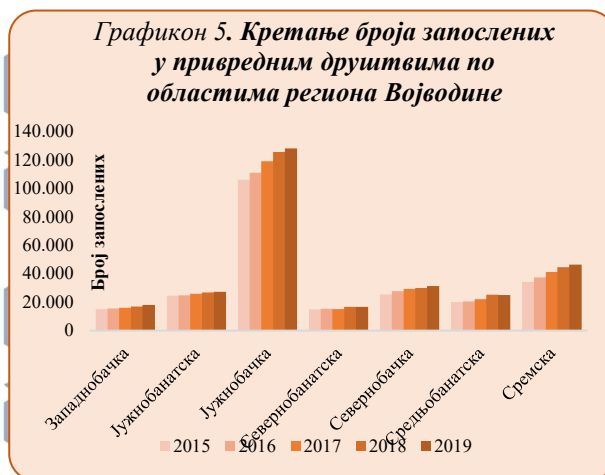
Посматрајући структуру привреде по областима Војводине уочава се да је највећа концентрација привредне активности у Јужнобачкој области, док најмањи удео у укупној привреди Војводине заузимају привредна друштва и запослени из Севернобанатске, Средњобанатске и Западнобачке области.

Графикон 3. Привредна друштва и запосленост по регионима, 2019

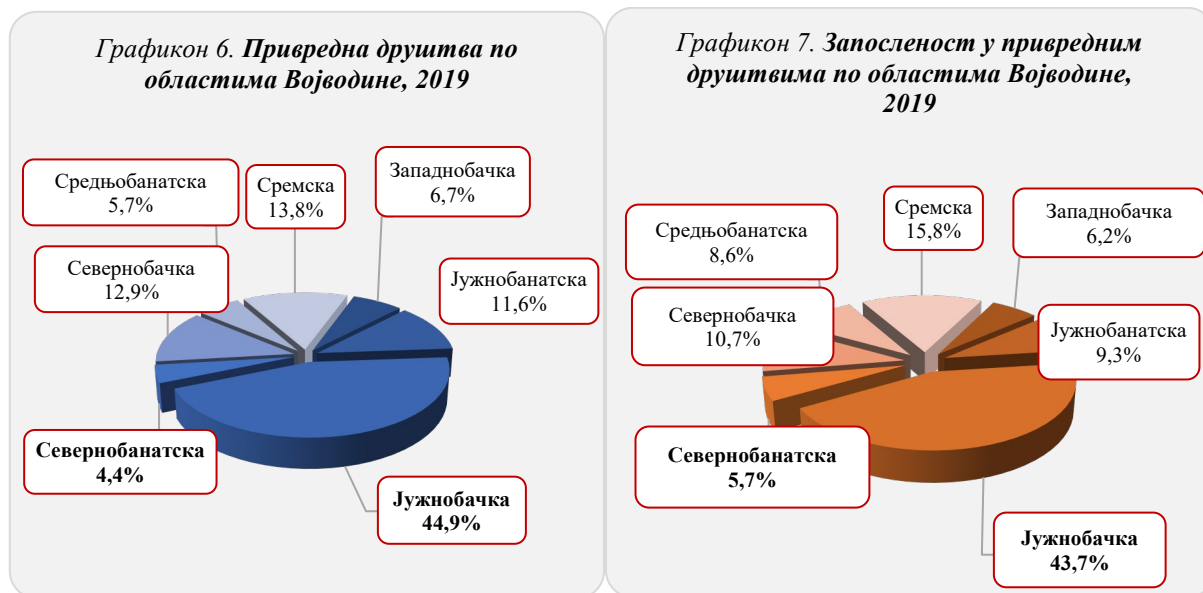

Табела 3. Преглед броја привредних друштава и броја запослених по областима Војводине

	Година	Регион Војводине	Западнобачка област	Јужнобанатска област	Јужнобачка област	Севернобанатска област	Севернобачка област	Средњобанатска област	Сремска област
Број привредних друштава	2015	24.180	1.637	2.733	10.831	1.184	3.285	1.328	3.182
	2016	25.448	1.722	2.916	11.434	1.237	3.399	1.395	3.345
	2017	26.314	1.743	3.008	11.918	1.242	3.435	1.467	3.501
	2018	26.452	1.750	2.994	11.713	1.176	3.363	1.456	3.459
	2019	25.827	1.722	2.989	11.605	1.149	3.330	1.467	3.565
Број запослених	2015	240.682	15.104	24.591	106.088	14.913	25.512	20.136	34.338
	2016	252.225	15.615	24.850	110.875	15.253	27.760	20.518	37.354
	2017	268.636	16.032	25.869	118.965	15.163	29.302	21.993	41.312
	2018	286.336	16.906	26.359	124.475	16.657	30.065	25.137	43.649
	2019	292.728	18.071	27.199	128.034	16.771	31.250	25.119	46.284

Из године у годину, расподела привредне активности по областима Војводине готово је непромењена. У 2019. години број привредних друшава је незнатно смањен, док је раст запослености у привредним друштвима забележено у свим областима Војводине у односу на претходну годину, осим у Средњобанатској области (пад за 0,4 %).

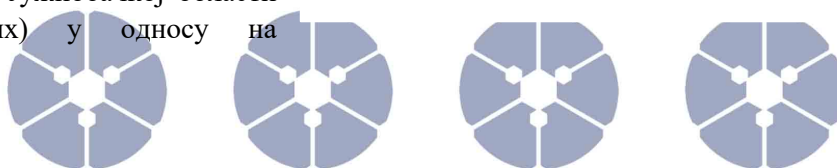
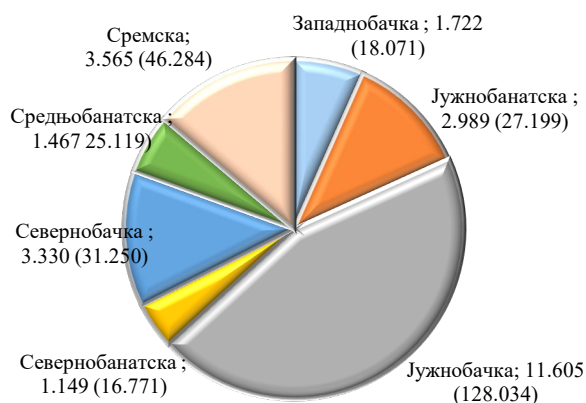
У Јужнобачкој области у 2019. години пословало је 44,9 % укупног броја привредних друштава у Војводини, у којима је било запослено 43,7 % укупног броја запослених. Уочљиво је да је готово половина укупне привредне активности Војводине концентрисана у Јужнобачкој области.

Са друге стране, у Севернобанатској области, која бележи најмању концентрацију привредне активности у Војводини, у 2019. години пословало је 4,4 % привредних друштава и било запослено свега 5,7 % укупног броја запослених у Војводини. Приметна је изражена диспропорција у концентрацији привредне активности између области на подручју Војводине.

У 2019. години у Војводини је активно пословало 25.827 привредних друштава што је за 2,4 % мање у односу на претходну годину. Запосленост у њима је повећана тако да је у 2019. години било радно ангажовано 292.728 запослених, што је за 2,2 % више у односу на претходну годину.

У свим областима региона Војводине број привредних друштава је смањен а запосленост је повећана, осим у Средњобанатској области. Процентуално посматрано, број запослених у 2019. години највише је повећан у Западнобачкој области (6,4 %), а бројчано у Јужнобачкој области (2.447 новозапослених) у односу на претходну годину.

Графикон 8. Број привредних друштава и број запослених, 2019

Резултати пословања привредних друштава по регионима Србије

Резултати пословања које су остварила привредна друштва у 2019. години како на нивоу Републике Србије тако и на нивоу Војводине, потврда су побољшаним економским приликама у земљи у протеклом периоду.

Табела 4. Резултати пословања привредних друштава по регионима Србије, 2015-2019

*у милионима динара

	Година	Република Србија	Београдски регион	Регион Војводине	Регион Шумадије и Западне Србије	Регион Јужне и Источне Србије	Регион Косово и Метохија
Укупни приходи	2015	9.201.000	4.472.812	2.552.663	1.400.275	760.518	14.732
	2016	9.750.711	4.724.357	2.677.289	1.538.863	796.006	14.196
	2017	10.626.296	5.205.778	2.891.056	1.634.111	878.178	17.173
	2018	11.325.410	5.599.021	3.061.709	1.668.912	980.344	15.425
	2019	12.103.891	6.124.676	3.256.318	1.732.277	973.095	17.524
Укупни расходи	2015	9.077.313	4.363.356	2.488.502	1.434.083	773.219	18.153
	2016	9.488.413	4.578.929	2.608.029	1.494.340	790.005	17.110
	2017	10.166.933	4.984.273	2.732.878	1.595.373	837.684	16.725
	2018	10.780.471	5.343.774	2.942.694	1.612.799	863.459	17.744
	2019	11.615.567	5.885.035	3.122.393	1.649.168	940.009	18.963
Нето добитак	2015	454.658	237.080	118.502	62.957	36.081	38
	2016	504.980	259.560	134.195	69.941	41.256	27
	2017	650.547	305.387	209.821	76.002	58.081	1.279
	2018	719.972	354.774	159.075	73.936	132.128	у прип.
	2019	682.632	349.904	175.142	98.219	59.293	у прип.
Број привредних друштава са нето добитком	2015	55.212	23.467	14.316	10.789	6.365	-
	2016	57.807	24.650	14.944	11.339	6.616	-
	2017	60.566	26.145	15.353	11.618	6.883	-
	2018	61.527	26.921	15.587	11.808	6.942	-
	2019	62.517	27.565	15.730	11.902	7.067	-
Нето губитак	2015	387.424	161.369	67.611	102.741	52.240	3.462
	2016	317.597	158.618	81.053	35.057	39.924	2.945
	2017	276.673	130.211	74.019	47.974	23.654	813
	2018	271.516	158.901	62.054	29.653	18.524	у прип.
	2019	291.393	164.973	62.745	28.733	33.418	у прип.
Број привредних друштава са нето губитком	2015	27.963	13.563	7.069	4.343	2.929	-
	2016	27.640	13.639	6.820	4.190	2.942	-
	2017	27.272	13.485	6.689	4.246	2.846	-
	2018	27.718	13.985	6.715	4.151	2.822	-
	2019	26.649	13.628	6.279	4.066	2.628	-
Нето резултат	2015	67.234	75.710	50.891	-39.785	-16.159	-3.424
	2016	187.383	100.942	53.142	34.885	1.331	-2.918
	2017	373.874	175.176	135.802	28.028	34.427	467
	2018	448.456	195.873	97.021	44.283	113.604	-2.329
	2019	391.239	184.931	112.397	69.487	25.875	-1.450

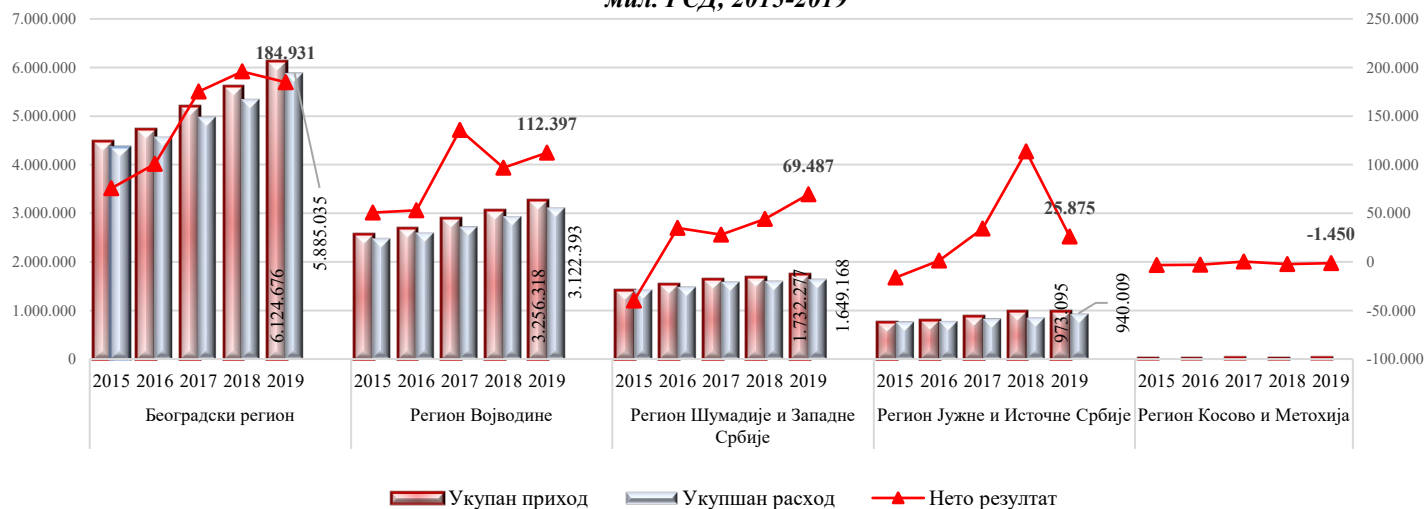
У посматраном периоду уочава се континуирани раст укупних прихода и укупних расхода привредних друштава на нивоу Републике Србије. Општа карактеристика пословања привредних друштава у петогодишњем периоду од 2015. до 2019. године је бржи раст прихода од расхода. Укупни приходи пословања привредних друштава у Србији су расли по просечној годишњој стопи од 6,3 % док су расходи расли по просечној годишњој стопи од 5,6 %. Бржи раст прихода у односу на републички просек забележен је само код пословања привредних друштава Београдског региона, док је код осталих региона забележен спорији раст од републичког перосека.

У 2019. години привредна друштва на нивоу Републике Србије остварила су укупне приходе у висини од 12.104 млрд динара, што је за 6,9 % више у односу на претходну годину, тј. за 31,5 %

више у односу на 2015. годину. У овом петогодишњем периоду укупни приходи су расли по просечној стопи од 6,3 %.

Укупни расходи у 2019. години у пословању привредних друштава Србије износили су 11.616 млрд динара и за 7,7 % су већи у односу на претходну годину, тј. за 28,0 % у односу на 2015. годину. У овом петогодишњем периоду укупни расходи су расли по просечној стопи од 5,6 %. Бржи раст укупних прихода од расхода упућује да је економичност пословања привредних друштава у периоду 2015 - 2019. година у сталном порасту.

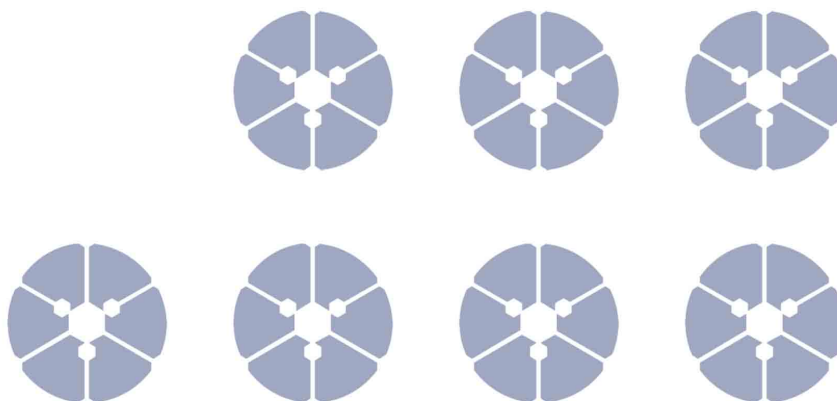
Графикон 9. Финансијски резултати пословања привредних друштава по регионима Србије, у мил. РСД, 2015-2019

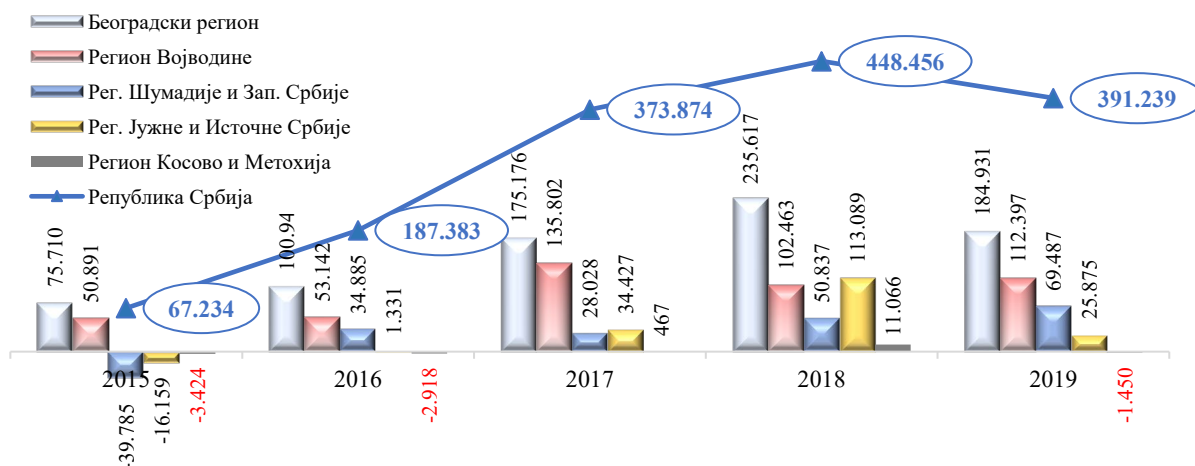
Од укупних прихода привредних друштава у 2019. години, 3.256 млрд динара или 26,9 % остварила су привредна друштва у Војводини, уз исто учешће у укупним расходима, тј. 26,9 % или 3.122 млрд динара. Привредна друштва са седиштем у Београдском региону генеришу половину (50,1 %) укупних прихода привредних друштава у Републици Србији у 2019. години.

Највећи део и укупних прихода и укупних расхода генерисан је из пословних активности, тј. пословних прихода и пословних расхода, који у структури заузимају највеће учешће.

Оживљавање српске економије започето у 2015. години настављено је нешто интензивнијим темпом током последње три године, како на републичком нивоу тако и по регионима. У односу на нето финансијски резултат остварен у 2015. години, у протеклих пет година нето финансијски резултат пословања привредних друштава у Србији је скоро ушестотручен (индекс 581,9).

Графикон 10. Кретање нето финансијског резултата пословања привредних друштава у Републици Србији, 2015-2019 (у мил. РСД)

Нето финансијски резултат пословања привредних друштава на нивоу Републике Србије у 2019. години износио је 391,2 млрд РСД, а то је за 12,8 % нижи у односу на претходну годину. Међугодишње посматрано, нижи нето финансијски резултат пословања остварила су привредна друштва у Београдском региону (-5,6%) и у региону Јужне и Источне Србије (-77,2%), док су значајно повећање нето финансијског резултата забележила привредна друштва у региону Шумадије и Западне Србије (56,9 %) и у региону Војводине (15,8 %). Привредна друштва са територије региона Шумадије и Западне Србије последње три године, после континуирано негативних резултата, остварују позитиван нето финансијски резултат. Привредна друштва са седиштем на територији региона Војводине била су најпрофитабилнија у 2017. години, нешто мање у 2018. години, да би у 2019. години поново заузела растући тренд.

Према подацима из Табеле 4., укупан нето добитак привредних друштава у Републици Србији на крају 2019. године мањи је за 5,2 % у односу на ниво који је остварен у претходној години, док је нето губитак повећан за 7,3 % у односу на претходну годину. Са нето добитком је пословало укупно 62.517 привредних друштава, што је за 1,6 % више у односу на претходну годину, док са нето губитком 26.649 привредних друштава, тј. за 5,9 % мање у односу на претходну годину.

Резултати пословања привредних друштава по областима региона Војводине

Посматрајући структуру укупних прихода привредних друштава по областима региона Војводине, као и структуру нето финансијског резултата, могу се уочити разлике у доприносу истим, а које су у складу са распоредом броја привредних друштава и запослених по областима.

Табела 5. Резултати пословања привредних друштава према областима Региона Војводине, 2015-2019.

* у милионима динара

	Година	Регион Војводине	Западнобачка област	Јужнобачка об.	Јужнобачка област	Севернобачка област	Севернобачка област	Средњобачка област	Сремска област
Укупни приходи	2015	2.552.663	141.818	229.922	1.398.465	115.462	203.251	147.857	315.886
	2016	2.677.289	157.171	235.694	1.440.414	110.380	217.035	161.778	354.816
	2017	2.891.056	163.728	282.854	1.520.092	123.830	233.924	160.156	406.470
	2018	3.061.709	165.866	260.442	1.630.848	127.184	244.395	170.006	462.968
	2019	3.250.318	180.205	269.955	1.714.368	130.201	268.692	175.160	517.737

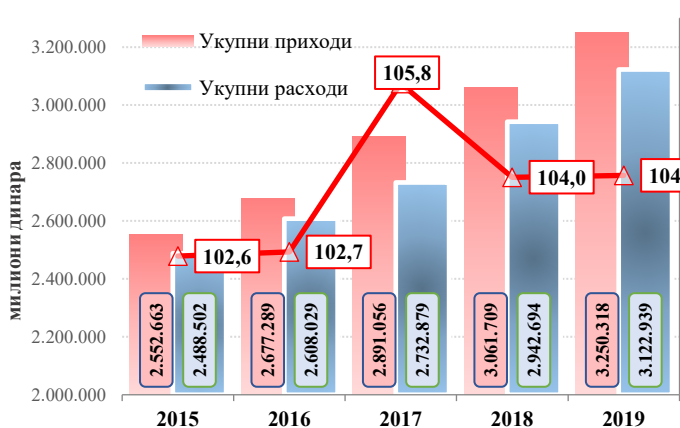
Укупни расходи	2015	2.488.502	142.522	229.602	1.342.005	120.598	199.251	145.205	309.318
	2016	2.608.029	152.695	238.463	1.384.423	113.089	212.918	158.703	347.737
	2017	2.732.879	157.159	243.875	1.436.789	120.633	226.733	156.271	391.420
	2018	2.942.694	163.167	257.312	1.549.971	120.102	235.242	165.252	451.648
	2019	3.122.939	173.767	264.593	1.630.419	127.485	261.988	170.587	493.554
Нето резултат	2015	50.891	-968	-635	47.048	-5.157	3.527	1.796	5.279
	2016	53.142	3.871	-3.724	46.458	-3.611	2.961	2.245	4.942
	2017	135.802	5.746	38.467	68.024	2.358	5.901	3.070	12.236
	2018	97.021	1.850	1.671	67.040	6.399	8.091	3.694	8.276
	2019	112.397	5.839	4.106	70.101	1.833	5.668	3.691	21.158

Укупни приходи привредних друштава на нивоу Војводине, након благог смањења у 2014. години, бележе континуирани пораст у претходних пет година, углавном услед пораста броја активних привредних друштава у том периоду у Војводини.

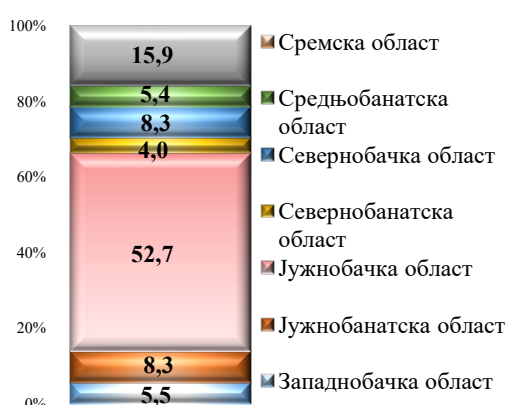
Општа карактеристика пословања привредних друштава у периоду од 2015. до 2019. године је бржи раст прихода од расхода у свим областима региона Војводине. У овом периоду укупни приходи пословања расли су по просечној годишњој стопи од 5,5 %, док су расходи расли по просечној годишњој стопи од 5,1 %. Посматрано по областима региона, у овом периоду највећа просечна годишња стопа раста укупних прихода забележена је у Сремској области (12,8 %) и Севернобачкој области (6,4 %), а најнижа у Севернобанатској области (2,6 %).

Економичност пословања привредних друштава Војводине, мерена односом укупних прихода и укупних расхода у 2019. години бележи индекс 104,1, што значи да је на сваких уложених 100 динара остварено 104,1 динар укупних прихода. Посматрано по областима региона, у 2019. години највећа економичност пословања остварена је у Јужнобачкој области (индекс 105,1), а најнижа у Јужнобанатској области (индекс 102,0).

Графикон 11. Економичност пословања привредних друштава у Војводини, 2015-2019.

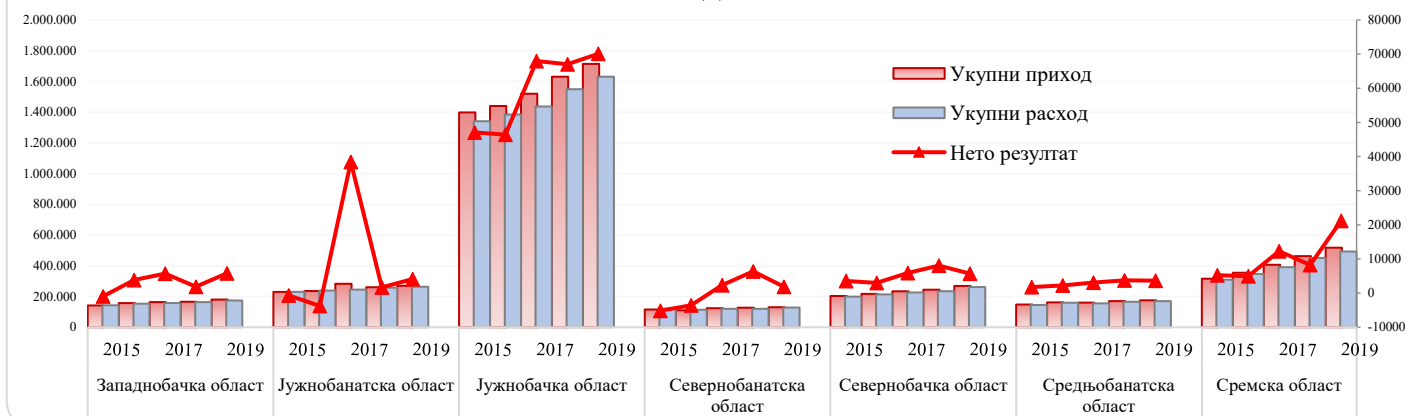

Графикон 12. Учешће у приходима по областима Војводине, 2019

Када се посматра структура укупних прихода привредних друштава по областима Војводине (Графикон 12.), уочава се да привредна друштва која послују у Јужнобачкој области генеришу највећи део укупних прихода у Војводини у посматраном периоду. Наиме, више од половине, тј. 52,7 % укупних прихода привредних друштава у Војводини у 2019. години чине укупни приходи привредних друштава из Јужнобачке области и 15,9 % укупни приходи привредних друштава из Сремске области. Најмањи ниво укупних прихода остварују привредна друштва из Севернобанатске области (4,0 %).

Графикон 13. Привредна друштва у Војводини - нето резултат пословања по областима у мил. РСД, 2015-2019.

Привредна друштва у Војводини су, после негативног пословања у 2014. години, током 2015. године прешла у зону профитабилности, остварујући добитак од 50,9 млрд динара, да би после пет година 2019. године завршила са нето резултатом у износу од 112,4 млрд динара, што је двоструко више.

На раст профитабилности привредних друштава у Војводини највећи утицај су имали резултати остварени из њихове пословне активности.

У структури укупног нето финансијског резултата привредних друштава на нивоу Војводине, 2019. годину је са позитивним нето резултатом завршило њих 15.730, што је за 143 више у поређењу са претходном годином. У привредним друштвима са позитивним пословањем, кумулативни нето добитак је износио 175,1 млрд динара што је за 10,1 % више од прошлогодишњег (Табела 4.). Непрофитабилно је пословало 436 привредних друштава мање у односу на 2018. годину, тј. укупно 6.279 привредних друштава.

Посматрајући тренд кретања броја привредних друштава са нето добитком може се констатовати да он одржава позитивну линију раста, као што се може уочити да се из године у годину смањује број привредних друштава који послују са нето губитком. Ова померања указују на општи опоравак профитабилности привредних друштава у Војводини.

Посматрањем резултата пословања привредних друштава по областима Војводине уочава се да највећи нето финансијски резултат остварују привредна друштва у Јужнобачкој области, док најмањи привредна друштва у Севернобанатској области. Дате величине сразмерне су броју запослених и броју привредних друштава која послују у датим областима.

Пословна имовина и извори финансирања привредних друштава у Војводини

Анализом стања на крају 2019. године, у односу на претходне године, уочавамо нешто бољу структуру пословне имовине и извора финансирања привредних друштава како на нивоу целе српске привреде, тако и на нивоу Војводине, али уз даље присутну нарушену финансијску равнотежу која се одражава на задуженост и великвидност привредних друштава.

Табела 6. Структура пословне имовине привредних друштава у Војводини, у мил. РСД

	2015	2016	2017	2018	2019
Уписани а неуплаћени капитал	9.832	8.257	6.945	15.906	3.379
Стална имовина	1.710.143	1.779.791	1.889.076	2.029.910	2.268.860
Нематеријална имовина	48.093	50.982	49.061	49.550	53.442
Некретнине, постројења и опрема	1.297.909	1.369.760	1.481.849	1.607.022	1.826.396

Биолошка средства	54.969	56.156	57.577	63.211	64.018
Дугорочни финансијски пласмани	284.948	283.050	287.781	297.090	313.981
Дугорочна потраживања	24.224	19.843	12.409	13.035	11.021
Одложена пореска средства	14.170	12.900	10.616	9.846	8.465
Обртна имовина	1.289.434	1.386.514	1.440.850	1.530.650	1.665.018
Залихе	472.629	484.360	541.770	611.208	641.945
Потраживања по основу продаје	470.960	511.662	483.753	495.720	540.209
Краткорочни финансијски пласмани	116.795	121.212	119.512	110.748	113.881
Готовински еквиваленти и готовина	107.890	134.222	153.674	167.107	211.789
Остала краткорочна потраживања	121.160	135.059	142.142	148.725	157.196
Укупна актива = Пословна имовина	3.023.579	3.187.463	3.347.488	3.586.312	3.945.724

Привредна друштва у Региону Војводине су на крају 2019. године располагала пословном имовином у вредности од 3.945,7 млрд динара, што представља 25,1 % укупног билансног потенцијала привредних друштава на нивоу целе земље у истој години. Уочава се да су улагања привредних друштава у пословну имовину у Војводини била за 10,0 % већа у односу на претходну годину. Обртна имовина бележи међугодишњи раст по стопи од 8,8 %, а инвестициона активност у сталну имовину повећана је за 11,8 %.

Вредност сталне имовине привредних друштава Војводине у 2019. години износи 2.268,9 млрд динара. Највећи део средстава чине некретнине, постројења и опрема (80,5 % сталне имовине), у вредности од 1.826,4 млрд динара, што чини увећање за 13,7 % на међугодишњем нивоу. Дугорочни финансијски пласмани су благо повећани (за 5,7 %) у поређењу са претходном годином.

С друге стране, за обављање текућих активности привредна друштва у Војводини су у 2019. години ангажовала средства у висини од 1.665,0 млрд динара, а то је за 8,8 % више у односу на претходну годину. При томе, у оквиру обртне имовине највећи део од 641,9 млрд динара чине залихе, које су повећане за 5,0 % у односу на претходну годину. Велики део средстава, тачније 540,2 млрд динара, чине потраживања по основу продаје, која бележе повећање од 9,0 % у односу на 2018. годину.

У овом петогодишњем периоду стална имовина је расла по просечној годишњој стопи од 6,5 %, а капитал по просечној стопи од 10,3 %. Раст сталне имовине је подстакнут инвестицијама у некретнине, постројења и опрему, по просечној годишњој стопи раста од 8,1 %, а финансиран је великим делом из позајмљених извора финансирања.

Када је реч о изворима финансирања привредна друштва како у Републици Србији, тако и на нивоу Војводине, су као и годинама уназад, за своје пословање већим делом користила екстерне изворе финансирања, који имају нешто повољнију структуру у односу на претходне године.

У односу на ниво задужености⁴ у 2015. години када је однос сопствених средстава и позајмљених извора средстава привредних друштва у Војводини био 43:57, у 2019. однос је нешто повољнији 44:56, а то значи да је задуженост смањена у 2019. години.

Табела 7. Структура извора финансирања привредних друштва у Војводини

*у милионима динара

	2015	2016	2017	2018	2019
Капитал	1.297.456	1.396.464	1.558.291	1.671.915	1.967.415
Дугорочна резервисања и обавезе	545.862	555.500	522.952	558.930	603.946
Дугорочна резервисања	34.859	37.736	36.828	30.632	29.902
Дугорочне обавезе	511.003	517.764	486.123	528.298	574.045
Одложене пореске обавезе	21.091	22.098	24.553	29.259	27.367
Краткорочне обавезе	1.482.710	1.565.603	1.531.918	1.574.365	1.567.226
Краткорочне финансијске обавезе	536.297	558.936	546.308	559.864	474.882
Обавезе из пословања	650.737	675.411	658.571	668.609	742.961
Друге краткорочне обавезе	295.676	331.256	327.040	345.892	349.383
Губитак изнад висине капитала	323.540	352.202	290.226	248.156	220.230
Укупни извори средстава-пасива	3.023.579	3.187.463	3.347.488	3.586.312	3.945.724

На побољшања у структури извора финансирања указује годишњи већи прираст капитала у односу на раст укупних обавеза.

Укупан дуг⁵ привредних друштва са територије Војводине на крају 2019. године износио је 2.198,6 млрд динара и за 1,7 % је повећан у односу на претходну годину, док је капитал исказан у вредности од 1.967,4 млрд динара, за 17,7 % већи него у претходној години. Укупан дуг превазилази ниво капитала привредних друштва у целом посматраном периоду.

Сопствени извори финансирања⁶ у износу од 1.743,8 млрд динара за 23,8 % су већи у односу на претходну годину, а задуживањем из позајмљених извора привреда Војводине је обезбедила 2.198,6 млрд динара.

Којефицијент задужености⁷ привредних друштва у Војводини у 2015. години износио је 1,55, да би у 2019. години услед бржег раста сопствених извора средстава којефицијент задужености био смањен на 1,26. Којефицијент задужености привредних друштва на нивоу Србије у 2019. години износио је 1,59, што је знатно више од степена задужености привредних друштва које послују на територији региона Војводине.

Радио сопственог капитала⁸ у 2019 години благо је повећан на 44,2 % са 39,3 % колико је износио у претходној години. У односу на радио сопственог капитала укупне привреде Србије у 2019. години (38,7 %), радио сопственог капитала привредних друштва у Војводини је повољнији за 5,5 п.п.

⁴ Задуженост = Укупне обавезе / Укупну пасиву

⁵ Укупне обавезе су збирно Дугорочна резервисања и обавезе, Одложене пореске обавезе и Краткорочне обавезе.

⁶ Капитал умањен за губитак изнад висине капитала и уписани а неуплаћени капитал.

⁷ Којефицијент задужености = Укупне обавезе / сопствени капитал

⁸ Сопствени извори финансирања у укупним изворима финансирања.

Структура позајмљених извора финансирања привредних друштава на нивоу Војводине, посматрано према рочности извора, указује да су финансијске неравнотеже и даље присутне. У односу на стање у претходној години, структура је нешто повољнија јер је раст дугорочних обавеза бржи у односу на скоро непромењено стање краткорочних обавеза. На крају 2019. године, дугорочна резервисања и обавезе привредних друштава у Војводини износила су 603,9 млрд динара и већа су за 8,1 % у односу на претходну годину, док су краткорочне обавезе износиле 1.567,2 млрд динара и мање су за 0,5 % него на крају претходне године.

Сегмент краткорочног финансирања привредних друштава у Војводини, као и претходних година, највећим делом чине обавезе из пословања, које су на крају 2019. године исказане у висини од 742,9 млрд динара и бележе годишњи раст по стопи од 11,2 %, а привредна друштва су терет финансирања текућег пословања неуредним измиривањем обавеза и даље преносила на добављаче.

Табела 8. Укупни губици привредних друштава у Војводини

Опис	*у милионима динара				
	2015	2016	2017	2018	2019
Губитак	752.329	767.111	757.846	716.437	625.296
Губитак изнад висине капитала	323.540	352.202	290.226	248.156	220.230
Број привредних друштава са губитком изнад висине капитала	6.403	6.504	6.474	6.313	5.926

Привредна друштва на територији Војводине завршила су 2019. годину са губицима мањим за 12,8 % у поређењу са претходном годином, у сумарном износу од 625,3 млрд динара. После вишегодишњег раста укупних губитака, војвођанска привредна друштва од 2019. године бележе пад истих.

На крају 2019. године, губитак изнад висине капитала исказало је 5.926 привредних друштава у Војводини, што је мање за 387 привредних друштава у поређењу са претходном годином. Из године у годину, број привредних друштава која бележе губитак изнад висине капитала у Војводини бележи тенденцију пада.

На основу изложене анализе уочава се благо побољшање финансијског положаја привреде у Војводини, мада проблеми из претходних година, које је условљавао неадекватан начин финансирања имовине привредних друштава на нивоу целе земље, нису изостали ни током 2019. године.

Предузетници

**Напомена: Анализом су обухваћени само предузетници који воде пословне књиге по систему двојног књиговодства и састављају финансијске извештаје које достављају Агенцији за привредне регистре за статистичке и друге потребе.*

У складу са Законом о изменама и допунама Закона о порезу на доходак грађана („Сл. Гласник РС“, бр. 86/2019), у 2019. години повећан је број предузетника који су своје пословне књиге почели да воде по систему двојног књиговодства и који су због тога, у складу са Законом о рачуноводству („Сл. Гласник РС“, бр. 73/2019), постали обвезници достављања финансијских и других извештаја за 2019. годину.

Број предузетника и број запослених

Према Регистру привредних субјеката Агенције за привредне регистре, током 2019. године у Републици Србији је активно пословало 267.432 предузетника, а од тога 108.557 **предузетника**

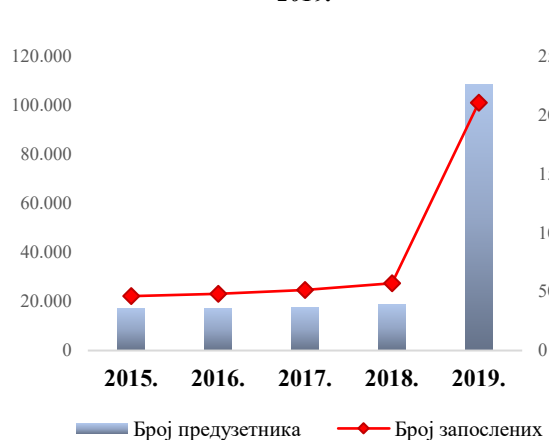
који воде пословне књиге по систему двојног књиговодства и за које су обрађени достављени подаци за статистичке и друге потребе.

Табела 9. Број предузетника и број запослених према регионима Републике Србије⁹

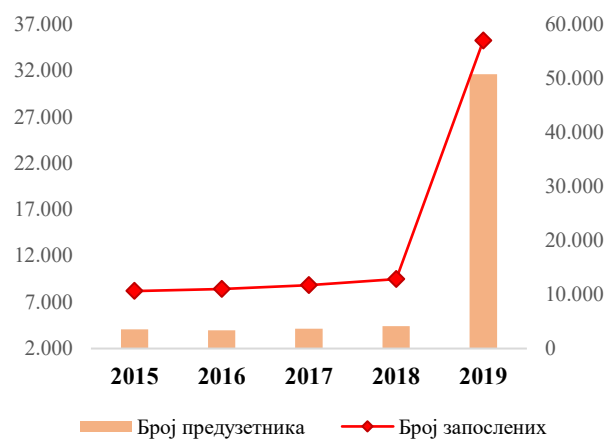
	Година	Република Србија	Београдски регион	Регион Војводине	Регион Шумадије и Зап. Србије	Регион Јужне и Источне Србије	Регион Косово и Метохија
Предузетници	2015.	17.286	3.493	4.069	5.089	4.608	27
	2016.	17.185	3.685	3.984	4.949	4.541	26
	2017.	17.592	3.872	4.131	4.938	4.624	27
	2018.	18.594	4.204	4.422	5.156	4.785	22
	2019.	108.557	22.795	31.640	31.712	22.259	Подаци у припреми
Предузетници и запослени код њих	2015.	46.189	8.330	10.639	13.817	13.390	13
	2016.	48.161	9.102	11.043	14.668	13.319	29
	2017.	51.546	10.158	11.722	15.684	13.948	34
	2018.	57.164	11.281	12.869	16.948	16.039	21
	2019.	210.455	43.886	57.022	64.373	45.077	Подаци у припреми

У складу са новим законским изменама, укупан број предузетника који су прешли на вођење пословања по систему двојног књиговодства у Србији је ушестотручен (индекс 583,8), а број предузетника и запослених код њих је повећан скоро четири пута (индекс 368,2) и по евиденцији регистра износио је 210.455 запослених.

Графикон 16. Кретање броја предузетника и броја запослених у Републици Србији, 2015-2019.

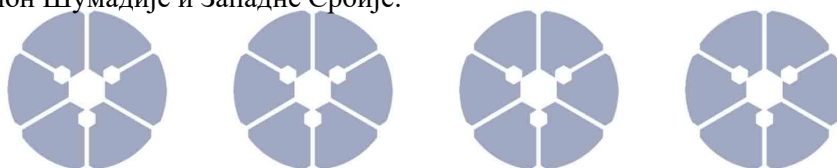

Графикон 17. Кретање броја предузетника и броја запослених у Војводини, 2015-2018.

У 2019. години у региону Војводине пословало је 31.640 предузетника код којих је регистровано 57.022 предузетника и запослена код њих.

Када посматрамо регионални распоред предузетника на нивоу Републике Србије, уочавамо да се у овом случају, за разлику од случаја распореда привредних друштава, Београдски регион налази иза Региона Војводине. Међутим, испред Војводине се, и по броју предузетника и по броју запослених, налазе Регион Шумадије и Западне Србије.

⁹Извор: Агенција за привредне регистре Републике Србије, *Годишњи билтени финансијских извештаја*

У привреди Војводине, од укупног броја предузетника који воде пословне књиге по систему двојног књиговодства, у 2019. години пословало је 29,1 %, а код њих радно ангажовано 27,1 % запослених од укупног броја запослених у овом сегменту привреде Републике Србије.

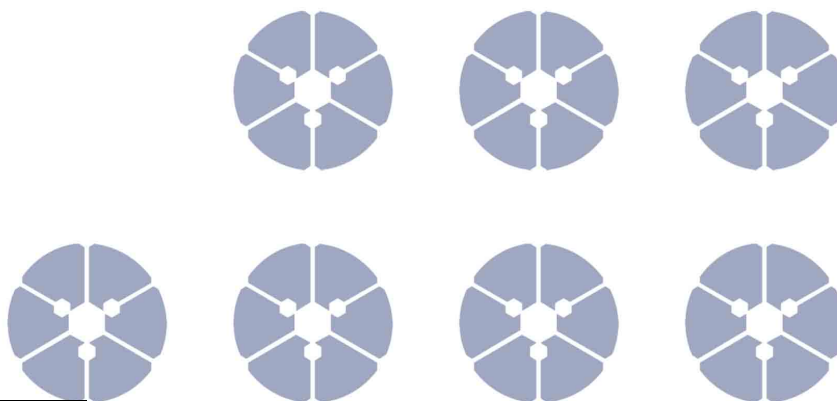

Табела 10. Преглед броја предузетника и броја запослених по областима Војводине, 2015-2019.¹⁰

	Година	Регион Војводине	Западнобачка област	Јужнобачка област	Јужнобачка област	Севернобачка област	Севернобачка област	Средњобачка област	Сремска област
Предузетници	2015	4.069	351	347	1.287	324	748	366	646
	2016	3.984	305	341	1.308	342	752	345	591
	2017	4.131	301	340	1.369	339	841	338	603
	2018	4.422	313	376	1.498	352	913	344	626
	2019	31.640	3.152	4.286	11.826	1.565	2.908	2.811	5.092
Број запослених	2015	10.639	831	1.004	3.333	985	1.329	734	2.423
	2016	11.043	852	1.104	3.449	1.056	1.439	735	2.408
	2017	11.722	858	1.220	3.802	1.041	1.631	729	2.441
	2018	12.869	878	1.342	4.143	1.101	1.867	844	2.694
	2019	57.022	4.964	7.826	21.700	3.256	4.911	4.001	10.364

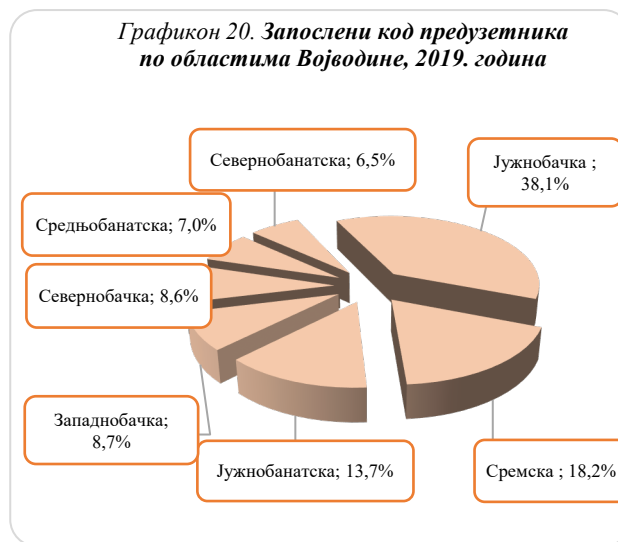
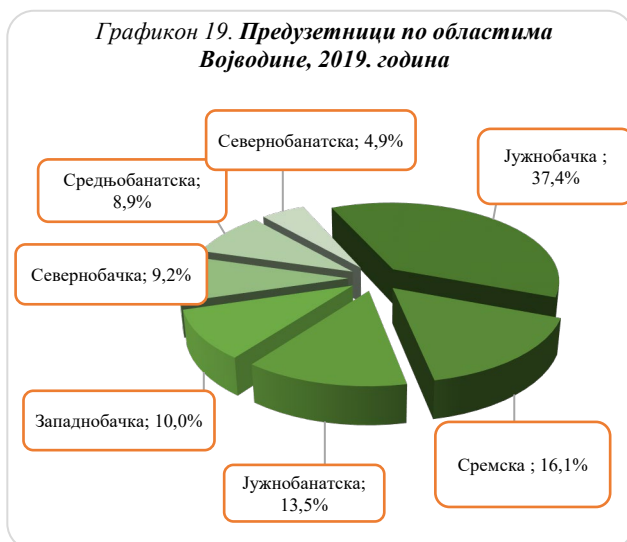
Посматрајући распоред предузетника и запослених у 2019. години по областима Војводине уочавамо да и по броју предузетника и по броју запослених, као и у случају распореда привредних друштава, предњачи Јужнобачка област, Сремска и Јужнобачка област, док Севернобачка и Средњобачка имају најмањи број предузетника и запослених код њих.

У свим областима Региона Војводине примећује се раст броја предузетника¹¹ у посматраном периоду.

¹⁰Извор: Агенција за привредне регистре Републике Србије, *Годишњи билтени финансијских извештаја*

¹¹Који воде пословне књиге по систему двојног књиговодства.

У 2019. години у Јужнобачкој области је пословало чак 37,4 % предузетника Војводине, са 38,1 % запослених од укупног броја у региону. Значајно учешће у укупном броју предузетника у Војводини има и Сремска област са 18,2 % предузетника и 16,1 % запослених, док су области са најмањим учешћем у укупном броју предузетника Севернобанатска (6,5 %) и Средњобанатска (7,0 %).

Резултати пословања предузетника по регионима Републике Србије

Због промене законске регулативе, велики број предузетника у складу са *Законом о изменама и допунама Закона о порезу на доходак грађана* („Сл. гласник РС“, бр. 86/2019) имао је обавезу да од 1. јануара 2019. године промени начин вођења пословних књига, односно да пословне књиге почне да води *по систему двојног књиговодства*, уместо по систему простог књиговодства како су књиге водили до тада.

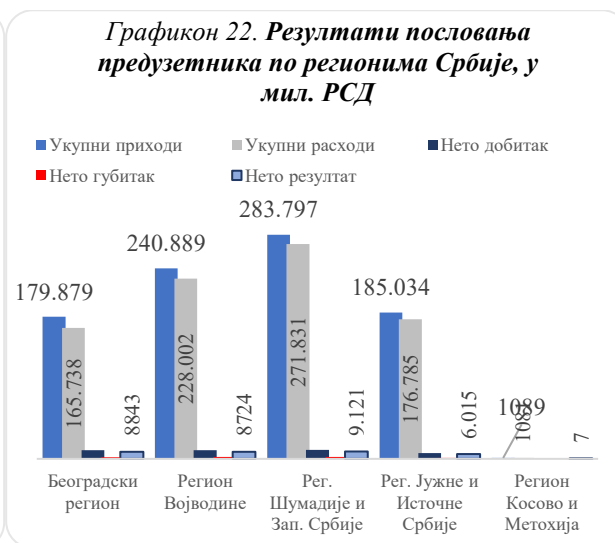
Повећан број предузетника на нивоу Србије у 2019. години остварио је више од три пута већи укупан приход (индекс 335,8) у односу на претходну годину у износу од 890,7 млрд динара.

Табела 11. Резултати пословања предузетника по регионима Србије, у мил. РСД

Година	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019
Елементи	Укупни приходи		Укупни расходи		Нето добитак		Нето губитак		Нето резултат	
Република Србија	263.058	890.689	249.878	843.438	10.579	40.706	1.488	7.996	9.245	32.710
Београдски регион	47.666	179.879	43.551	165.738	2.889	10.993	499	2.150	2.485	8843
Регион Војводине	59.086	240.889	56.190	228.002	2.343	10.984	333	2.260	2.009	8.724
Рег. Шумадије и Зап. Србије	83.973	283.797	80.871	271.831	2.675	11.387	334	2.266	2.351	9.121
Рег. Јужне и Источне Србије	72.105	185.034	69.036	176.785	2.672	7.335	321	1.319	2.400	6.015

Од укупног броја, 80.628 предузетника пословало је позитивно и кумулативно су остварили нето добит у износу од 40,7 млрд динара, а 20.288 је пословало са нето губитком у укупном износу од 8,0 млрд динара.

Кумулативно, предузетници у Србији су пословну 2019. годину завршили са позитивним нето резултатом од 32,7 млрд динара, а то је 3,6 пута више у односу на претходну годину.

У пословној 2019. години најекономичније су пословали предузетници у Београдском региону (индекс економичности износио је 108,5), док су војвођански предузетници у својим делатностима остварили нешто нижу стопу економичности (индекс 105,7), што је на нивоу републичког просека (индекс 105,6).

Стопа профитабилности предузетника највиша је у Београдском региону (4,9 %) и у региону Војводине (3,6 %), а то је на нивоу просека профитабилности пословања предузетника на републичком нивоу.

Резултати пословања предузетника по областима региона Војводине

У складу са повећаним бројем предузетника, повећана је и вредност остварених финансијских резултата пословања. Посматрајући остварен износ укупних прихода предузетника по областима Војводине, као и остварен нето финансијски резултат, може се уочити да су остварени финансијски резултати углавном у складу са распоредом броја предузетника и запослених у њима у 2019. години.

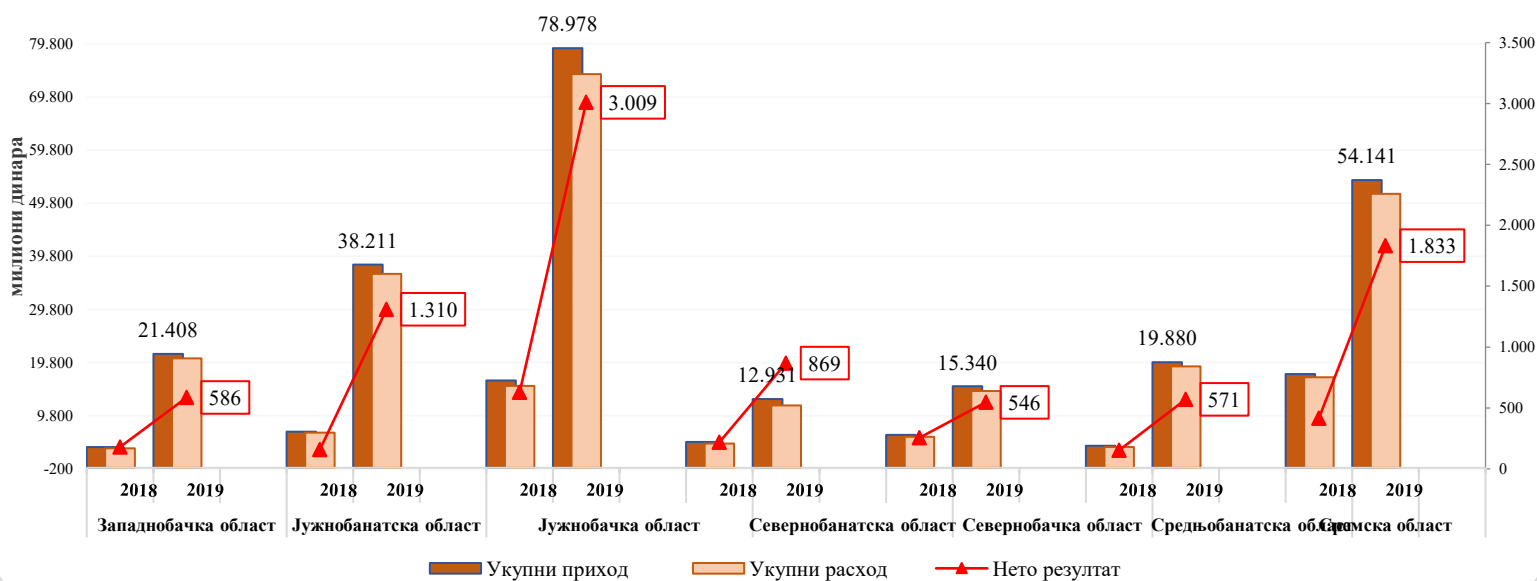
Табела 12. Резултати пословања предузетника према областима Региона Војводине, 2018-2019. године

Назив области	Година	Укупни приход у мил. РСД	Укупни расход у мил. РСД	Нето резултат у мил. РСД	Индекс економичности у 2019.	Стопа профитабилности у 2019.
Западнобачка област	2018	3.889	3.674	179	105,9	4,6
	2019	21.408	20.564	586	104,1	2,7
	2019/2018.	550,5	559,7	327,1		
Јужнобанатска област	2018	6.816	6.600	158	103,3	2,3
	2019	38.211	36.519	1.310	104,6	3,4
	2019/2018.	560,6	553,3	829,9		
Јужнобачка област	2018	16.435	15.424	629	106,6	3,8
	2019	78.978	74.104	3.009	106,6	3,8
	2019/2018.	480,5	480,5	478,6		
Севернобанатска област	2018	4.860	4.545	220	106,9	4,5
	2019	12.931	11.755	869	110,0	6,7
	2019/2018.	266,1	258,6	395,7		
Севернобачка област	2018	6.214	5.856	256	106,1	4,1
	2019	15.340	14.446	546	106,2	3,6

	2019/2018.	246,9	246,7	213,3		
Средњобанатска област	2018	4.123	3.921	153	105,2	3,7
	2019	19.880	19.068	571	104,3	2,9
	2019/2018.	482,1	486,3	372,8		
Сремска област	2018	17.612	17.032	415	103,4	2,4
	2019	54.141	51.546	1.833	105,0	3,4
	2019/2018.	307,4	302,6	441,6		

У табеларном и графичком приказу дат је само оквирни преглед о величини резултата пословања предузетника Војводине у 2019. и 2018. години, иако то није упоредиво због структурних промена до којих је дошло изменом законске регулативе у овом сегменту привреде.

Графикон 23. Предузетници у Војводини - резултати пословања по областима 2018-2019.

Укупан приход предузетника, посматрано по областима Војводине у 2019. години, највећи је у Јужнобачкој области (78,9 млрд динара), а најмањи у Северобанатској области (12,9 млрд динара).

Укупни расходи предузетника на нивоу Војводине бележе готово исти тренд кретања као и укупни приходи, уз кретање на нивоу испод укупних прихода у целом посматраном периоду.

Тренд пословања у зони профитабилности, који је код предузетника присутан већ дужи низ година, задржан је и у 2019. години, како на нивоу Србије, тако и на нивоу региона Војводине и по свим областима региона.

Предузетници са подручја Војводине, који су имали обавезу достављања финансијских извештаја у 2019. години, збирно су на крају године исказали позитиван нето финансијски резултат у висини од 8,7 млрд динара, који је за 4,3 пута повећан у односу на прошлогодишњи.

На континуирани пораст профитабилности предузетника у Војводини највећи утицај имали су резултати остварени из њихових пословних активности.

На територији Војводине, по својим финансијским перформансама а у складу са повећаним бројем предузетника у 2019. години, истичу се предузетници из Јужнобачке, а потом Сремске области. Предузетници из Јужнобачке области су на крају 2019. године остварили нето финансијски резултат у износу од 3,0 млрд динара, а у Сремској области у износу од 1,8 млрд динара.

С аспекта економичности пословања највећи индекс економичности забележили су предузетници у Севернобанатској области (индекс 110,0, тј. на сваких 100 динара уложених средстава остварили су 110 динара прихода). Иза њих по економичности су предузетници из Јужнобачке области са оствареним индексом економичности од 106,6.

Профитабилност пословања предузетника у 2019. години највећа је у Севернобанатској области где је просечна профитабилност пословања износила 6,7 %. Предузетници из Јужнобачке области остварили су просечну стопу профитабилности од 3,8 %, што је за 0,2 п.п више од остварене просечне стопе профитабилности пословања свих предузетника Војводине који су у систему двојног књиговодства.

Пословна имовина и извори финансирања предузетника у Војводини

У наставку је дат преглед структуре пословне имовине предузетника у Војводини, у 2018. и 2019. години, без поређења због насталих измена у овом сегменту привреде.

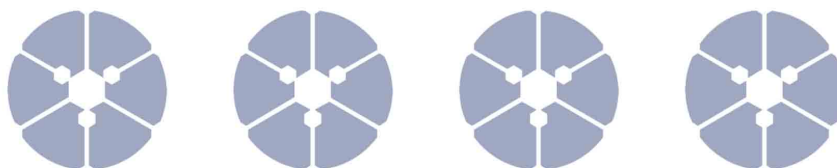
Табела 13. Структура пословне имовине предузетника у Војводини

*у милионима динара

Елементи	2018.	Структура пословне имовине (%)2018.	2019.	Структура пословне имовине (%)2019.
Уписани а неуплаћени капитал	0	0,0	0	0
Стална имовина	9.312	32,5	30.549	28,5
Дугорочни финансијски пласмани	116	0,4	106	0,1
Дугорочна потраживања	10	0,0	125	0,1
Одложена пореска средства	8	0,0	62	0,1
Обртна имовина	19.298	67,4	76.717	71,5
Залихе	8.240	28,8	35.473	33,1
Потраживања по основу продаје	5.975	20,9	19.454	18,1
Краткорочни финансијски пласмани	367	1,3	5.141	4,8
Остала краткорочна потраживања	1.622	5,7	2.747	2,6
Готовински еквиваленти и готовина	3.165	11,1	13.902	13,0
Укупна актива = Пословна имовина	28.619	100,0	107.328	100,0

У 2019. години предузетници у Војводини, који су своје пословање били у обавези да воде по систему двојног књиговодства, на крају године располагали су пословном имовином у вредности од 107,3 млрд динара, што представља 28,5 % укупног билансног потенцијала овог сегмента привреде региона.

Вредност сталне имовине предузетника Војводине у 2019. години износи 30,5 млрд динара. Највећи део средстава чине некретнине, постројења и опрема (99,9 % сталне имовине) у вредности од 30,1 млрд динара.

Графикон 24. Структура пословне имовине предузетника у Војводини, 2019. (у мил. РСД)

С друге стране, за обављање текућих активности ови предузетници су ангажовали обртна средства у висини од 76,7 млрд динара, што представља 71,5 % укупног билансног потенцијала овог сегмента привреде Војводине.

При томе, у структури обртне имовине предузетника, 46,0 % су залихе у вредности 35,5 млрд динара, 25,3 % или 19,5 млрд динара су потраживања по основу продаје, а 18,1 % или 13,9 млрд су готовински еквиваленти или готовина.

Када је реч о изворима финансирања предузетника на нивоу Војводине, већим делом су коришћени екстерни извори финансирања.

Ниво задужености предузетника у 2019. години као однос сопствених средстава и позајмљених извора средстава износио је 37,7:62,3¹², што је знатно виши ниво задужености у односу на сегмент привреде привредних друштава Војводине.

На побољшања у структури извора финансирања указује годишњи већи прираст капитала у односу на раст укупних обавеза.

Графикон 25. Структура извора финансирања предузетника у Војводини, 2019. (у мил. РСД)

Укупан дуг предузетника са територије Војводине на крају 2019. године износио је 66,8 млрд динара, што превазилази ниво капитала предузетника. Сопствени извори финансирања¹³ предузетника у 2019. години износе 40,5 млрд динара.

Којефицијент задужености предузетника у 2019. години је 1,65 (индекс 165,2)¹⁴.

Табела 14. Структура извора финансирања предузетника у Војводини (у мил. РСД)

	2018	Структура извора пословне имовине 2018. (%)	2019	Структура извора пословне имовине 2019.(%)
Капитал	10.378	36,3	44.030	41,0
Дугорочна резервисања и обавезе	2.218	7,8	7.454	6,9
Дугорочна резервисања	216	0,8	343	0,3
Дугорочне обавезе	2.003	7,0	7.111	6,6
Одложене пореске обавезе	5	0,0	19	0,0
Краткорочне обавезе	16.893	59,0	59.384	55,3

¹²Задуженост = Укупне обавезе /Укупну пасиву

¹³Капитал умањен за губитак изнад висине капитала и уписани а неуплаћени капитал.

¹⁴Којефицијент задужености = Укупне обавезе/ сопствени капитал

Краткорочне финансијске обавезе	4.845	16,9	15.110	14,1
Обавезе из пословања	8.628	30,1	31.631	29,5
Друге краткорочне обавезе	3.469	12,1	12.643	11,8
Губитак изнад висине капитала	877	3,1	3559	3,3
Укупна пасива	28.619	100,0	107.328	100,0

Структура позајмљених извора финансирања привредних друштава на нивоу Војводине, посматрано према рачности тих извора, указује да су финансијске неравнотеже још увек присутне.

Табела 15. Укупни губици предузетника у Војводини

	*у милионима динара	
	2018	2019
Губитак	1.381	5.776
Губитак изнад висине капитала	874	3.559
Број предузетника са губитком изнад висине капитала	977	6

На крају 2019. године, укупни губици предузетника у Војводини износили су 5,8 млрд динара.

На нивоу свих предузетника, у посматраном периоду, капитал је интензивније растао од губитака. Губитак изнад висине капитала исказало је 6 предузетника у Војводини.

Јавна предузећа

Јавна предузећа која обављају делатности од општег интереса и имају за циљ обезбеђивање и заштиту виталних сектора, током 2019. године су дала значајан допринос кретањима домаће привреде.

У 2019. години у Србији је пословало 549 јавних предузећа са 115.474 запослена. Од тога, 180 јавних предузећа је са седиштем у региону Војводине и у њима 17.109 запослених. У односу на претходну годину пословало се са једним јавним предузећем и 722 запослена лица мање у њима.

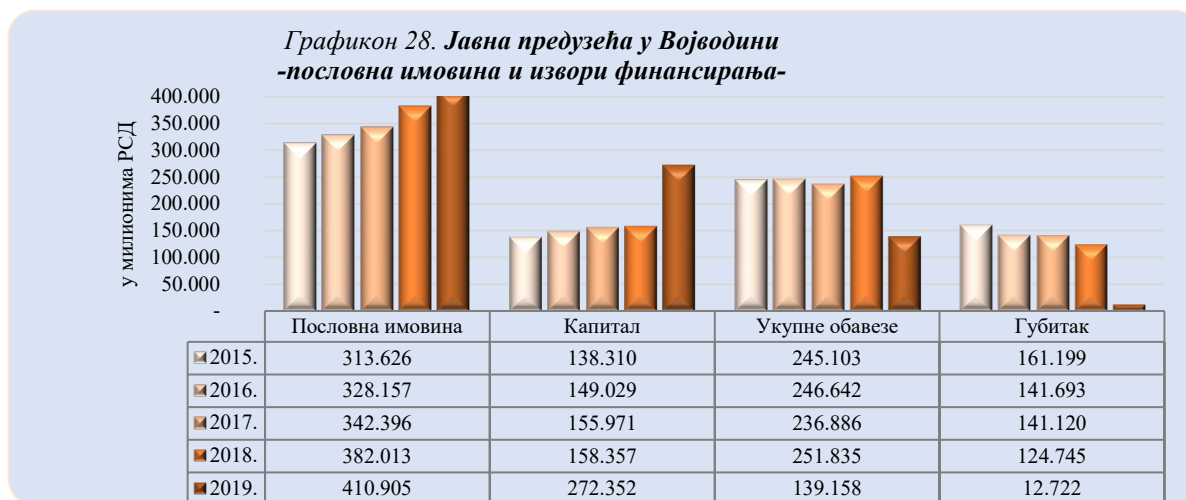

У 2019. години јавна предузећа на нивоу Србије кумулативно су остварила негативан нето резултат у износу од 574 милиона динара. Са нето добитком пословало је 394 јавна предузећа, а са негативним резултатом 134 предузећа, док нето резултат није исказало 21 предузеће.

Јавна предузећа са седиштем на територији региона Војводине од 2015. до 2019. године пословала су позитивно. У 2019. години ова јавна предузећа су оставарила нето добит у износу од 5,4 млрд динара.

На крају 2019. године, јавна предузећа у Војводини су располагала пословном имовином у износу од 410,9 млрд динара, а то је за 7,5 % више у односу на претходну годину, а за 31,0 % у односу на 2015. годину → тренд раста у последњих пет година (просечна међугодишња стопа раста 6,2 %).

У укупним изворима финансирања јавних предузећа капитал учествује са 272,3 млрд динара, и у односу на претходну годину повећан је за 71,9 %, што је највећим делом последица извршених процена и прокњижених фер вредности капитала код већег броја јавних предузећа.

Оно што је позитивно у пословању јавних предузећа Војводине су смањене обавезе, тј. мања задуженост. Обавезе јавних предузећа у 2019. години износиле су 139,2 млрд динара, што је за 45,0 % мање у односу на претходну годину.

Укупан губитак јавних предузећа са седиштем пословања у Војводини у 2019. години износи 12,7 млрд динара и десет пута је мањи у односу на претходну годину.